

BEREGI ÚJSÁG

társadalmi, vármegyei és közgazdasági érdekű hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felölős szerkesztő: Dr. Bálint Jenő
Szerkesztő: Rácz Lajos
Kiadja a szerkesztőség.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele ENGEL JENŐ könyvkereskedésében.

A százezrek káprázatában.

Soha olyan könnyelműen nem pazarolták a tintát, papírost, időt és nyomdafestéket, mint a hogy azt most mi tesszük. Odakünn a nagy világban még a multkori hatszázezer koronás főnyeremény irigyeltjei ragyognak a közérdeklődés tényében, a szerencse suhintásától megszédült publikum csak róluk beszél, — és mi az osztálysorsjegyek ellen irunk. Borsót a falra hányni, jégen pálmákat ültetni, szőlőbirtokosainkat antialkoholista mozgalomra kapacitálni és még sok, ennél lehetetlenebb vállalkozást sokkal több eredménnyel lehetne végezni, mint a közönséget az osztálysorsjegy vásárlásáról lebeszélni. Minden Demosthenesnél szebben beszélnek a bankók, amelyek nálunk ugyan nem, de a nagyobb városokban — az osztálysorsjegy-boltok kirakataiból incelegnek. És ismerjük be, hogy minket talán nem is vesznek annyira komolyan, mint a boldogult athéniak Demosthenest. A közönség legalább azt hiszi, hogy az antialkoholista újságcikkeket konyak mellett írják s a házardjáték ellen cikkezők az egyik kezükben még a tollat tartják, amelylyel az írást befejezték, a másikkal már a bakkarat-lapok után nyulnak. Vajjon nem tételezik-e föl rólunk, hogy mikor e sorokat írjuk, már a zsebünkben van a sorsjáték következő osztályára szóló fél, vagy negyed sorsjegy?

S mégis elkövetjük ezt az idő- és

anyagfecsérlést. Ha egy-egynek sikerült a szerencsét meghódítani, mint legutóbb is a főnyereménnyel történt, a higgadtakat is elragadja a veszedelmes ár. A legrealisabb emberek is vakbuzgó hívói lesznek a szerencsének s kétségbeesett erőfeszítéssel akarják azt egy-egy percre meghódítani. Szinte különös kívánság is azt akarni, hogy az emberek végkép lemondjanak a reményről, hogy estétől reggelig dusgazdag emberek lehessenek.

Hát bizony ez az osztálysorsjátéknál ugyancsak drágán és ostobául megfizetett reménység. Olyan uzsoraüzlet az osztálysorsjáték, hogy akiknek be kellene szüntetni, csak röstelkedve türik meg. Olyannyira, nyílt és brutális fosztogatás, hogy amikor egy-egy alkalommal valahová egy főnyeremény jut, az szinte arra való, hogy a családokat és az elégedelleneket egy kissé lecsillapítsa, hogy a kiábrándultakat újra megsarcolhassa. S a naiv lelkek, amikor egy-egy évtizedben egy erősen körülnyírbált főnyereménynek látói és hallói lesznek, újra beugranak. Elfelejtik, hogy a milliók közül egyet ér a véletlen s hogy újra évtizedek telnek el, amire újból ér valakit közülök a szerencse.

A kormány betiltotta az osztálysorsjegyárusok csábító reklámjait, a jelégeket, a névnapi szerencseszámokat, az osztálysorsjegy-novellákat, — pedig az ilyen főnyeremény a legkegyetlenebb csábítója a naiv lelkeknek. S emberek, akik már vagyonuk nagyrészét dobták oda ennek a szabadal-

mazott és törvénnyel szentesített játékszenvedélynek, — a főnyeremény hatása alatt újra szórják a pénzt a rózsaszintűen mosolygó „hátha“ szó felé. S az a szerencse, amely néhány embert ért, ismét ezeket tesz szerencsétlenné és százezreket rövidít meg.

És a játékszenvedélynek ilyen, mesterségesen élesztett föllobbanása mutatja, hogy milyen immoralis, milyen veszedelmes „intézmény“ az osztálysorsjáték. A kis lutri szintén ártatlanabb volt ennél. Igaz, hogy az a legszegényebb osztályt fosztogatta, de a legszegényebb osztályt se sarcolta olyan nagyon az a hatos, amelylyel egy pár napra való reményt vett magának, mint most a valamivel tán jobb módu, de azért elég szegény középosztályt az osztálysorsjáték nagyobb összegei. Vanak kis jövedelmű emberek, akik évente százakkal adóznak a szerencsével uzso-ráskodó vállalatnak.

A szónokokkal, fölolvásokkal meg-
esik, hogy a mialatt beszélnek, valamely érdekes személy, vagy csinos nő lép a terembe, amire mindenki arra fordítja a fejét s a szónok csak a falaknak beszél. Ilyesformán járunk mi is. Ha meg is tudnók értetni az emberekkel, hogy milyen haszontalan vagyonszerzés, milyen ostoba, számítás nélkül való házardjáték és milyen neveltséges beugrás az osztálysorsjegyekkel való játék: a közönség az érdekes személy után néz, a szerencse ért.

Jól van, játsszunk, rakjunk, intelligens és utolsó divatot viselő lutris

„BEREGI ÚJSÁG“ TÁRCÁJA.

„Ö.“

Az Ö betű! Ha néha látom,
Valami bus vágy átölel,
S aranyba játszó szőke hajsza
Lágy csillogása büvel el.

Picinyke lábak lépte koppan.
Selymes karok karolnak át. —
És én őrzöngve csókolom meg
Egy szőke lány pihés nyakát.

Aranyfény táncol künn az utcán,
És mindent dus palástba von,
Arany hajszaalak itt is, ott is.
A levegőben, házakon!

Megejtő hang csilingelése
Árasztja el borus szobám, —
Tavasz van! ujjong künn a város,
És én csak sirok ostobán . .

Surranna tör reám a bánat,
Mely szívemből mindent kirág . . .
Edes kis „Ö“-m! Sápadtra válva,
Még látlak olykor lent a sárba,
Te hervadó aranyvirág!

A nagyságos asszony meg én.

II.

Ö: De még csak fel is tételezni rólam
olyasmit. Hogy én Zolát olvasom. Pfüj!

En: De miért ez a rettenetes megüt-
közés? Tulajdonképen mi kifogása van Zola
ellen?

Ö: Mi kifogásom van ellene? Miért nem
kérdi inkább, mi nincs. Hisz az egy retten-
etes ember. Az . . . az egy undor. Az fe-
reng . . .

En: Mibe?

Ö: Na hallja! Maga, hogy úgy ne
mondjam, kezd kissé korlátolt lenni.

En: Kérem, ne személyeskedjünk.

Ö: No, igen. Fetreng, nyújtózkodik,
lubickol, élvez a szenyben és minden egyéb
piszokban.

En: Mi az az egyéb?

Ö: Hallgasson! Annak az urnak a
könyvét egy tisztességes asszony nem veszi
a kezébe. Sőt meg a lakásában sem tűri,
hanem kidobja az ablakon.

En: Bocsánat, kissé eltért az igazságtól.

Ö: De . . .

En: Várjon kérem, nagyságos asszo-
nyom, még ráér az öreg agyukat elsűtni.
Mert vagy nem olvasta ön Zolát és akkor
nem bírálhatja meg. Vagy pedig olvasta és
akkor nem tisztességes asszony.

Ö: Uram, ön visszaél . . .

En: De hisz ön mondta, hogy tiszt-
séges asszony nem olvashatja el. Vagy —
s ez a harmadik eshetőség — tisztességes
asszony ön, amit én készséggel bizonyítok —

Ö: Goromba.

En: — és akkor Zolát olvashatják a
tisztes asszonyok is. Most erre mondjon
kálcenciát.

Ö: Mondok, még pedig röviden: Faub-
las lovag.

En: Már mint én?! Kikérem magam-
nak ezt a bókot. Fájdalom, tuloz.

Ö: Hija, maga kezd kiállhatatlan lenni.
Ki beszél itt magáról? Csak azért említettem
azt az urat, mert elvégre, ha Faublas lovag

nénik, lutris bácsik. De még valamit kell mondanunk. Valóságos székelye a kultúrának, hogy ilyen szerencsejártékot, az embereknek ilyen könnyű fosztogatását az állam, azért a csekély részért, amely belőle a kincstárnak jut, megengedi, sőt gyámolítja is. Nem tudjuk, hogy meddig adnak erre módot. De a meddig módot adnak, nem lehet komolyan venni a kormányt semminő akcióját, amely a középosztály fölsegítésére irányul. Mert amit az állam esetleg ad, azt elveszi a szerencseadója. S az emberek se tudnak örülni a fokozatos előrehaladásban, amíg a főnyereményekben, gyors és gondtalan meggazdagodásban, a szerencse százezeiben hinni és bizni tudnak.

A politizálók megbecsülése.

Miután a katonaságnál a könnyű lovaságnál szolgáltam, a legkomolyabb dolognál is jobban szerettem a könnyed előadási hangot és modora a felvont szemöldökű és komoly ábrázatu bölcselkedésnél. Ennélfogva mint szerény virágocska megvonulok a második vagy harmad cikk csendes magányában és a Beregi Ujság mult heti vezető cikkét teszem elmékedésem tárgyául.

Hm, hm. Hát bizony a magyar paraszt — a mint egy most is élő püspök mondta — született szélsőbali, ő pedig született Tisza parti. No kérem szeretettel, ha egy püspök lehet született politikus és ha a magyar föld népe is már ab ovó, politikus: hát akkor mit csináljon a magyar, ünnepen úgy mint munkaközben egyebet a politizálásnál? A fülemile, mint méltóztatik tudni, születésétől fogva szépen füttyölő madár s mindig a maga nótáját fújja, pedig hej de sok hamis hangon hall ezen a gyönyörű földgolyóbison. Ebből azt a tudományt meríti, hogy *olyan módon* ne énekeljen! Tetszik látni, hogy minden rosznak van valami haszna!

A fülemile azért énekel, mert ez a természete. A magyar ember a politizálást ugyan ezen okból gyakorolja. Valamint a különböző hitvallású emberek tisztelik egymást vallásos meggyőződését és ezt kimutatják legalább azzal, hogy arról nem vitatkoznak, mert az úgy is hiábavaló dolog lenne: úgy a különböző pártállású, művelt egyének is így cselekednek. És ha a más politika oltárán áldozót becsstelenné tartja X, vagy Y: tessék elhinni, hogy meg van annak a maga oka. A ki például az önálló vámterületre esküszik

legszentebb meggyőződésből: a közös vámterület hive előtt lehet talán járatlan politikus, de még mindig becsületes ember. A ki azonban legszentebb meggyőződése ellenére a közjó rovására, de saját zsebje javára ilyen vagy amolyan párti: az az ember már nem igaz ember.

Nem az a baj, hogy az is politizál, aki nem ért hozzá, hanem az, hogy az egyszerű ember nem tud eligazodni a sokféle politikai bölcsességgel megrakott heti és napi lapok között. Az a baj, hogy nem tud hinni sem egyiknek, sem másiknak. Az egyik ujság azt mondja, hogy Kossuthnak semmi komolyabb célja nem volt, csak az, hogy miniszter lehessen; a másik ujság pedig mint egy krisztusi lelkiületű eszményi önzetlenségű makulátlan férfit állítja elénk. Így lévén a dolog, politizál mindenki s választás alkalmával a kézzel fogható elvekre figyel a legtöbb, mert ezt megérzi és megérzi még a választás végezésével is!

Az irodalommal, művészettel foglalkozik az az intelligens honfi vagy honleány, a kinek van hozzá mindenekelőtt hajlama és legfőként obulusa. A kinek pénze nincs a művészet pártolására, jól teszi ha nem foglalkozik vele elméletben, mert ez csak vágyakat ébreszt, méznyalás úvegen keresztül.

Az irodalom pártolását megnehezíti a könyvek drágasága. A magyar könyvkiadók jobban szeretik a ritka forintot a sűrű garasnál. De, hogy szép támogatásban részesül az irodalom, mutatja ama tény, hogy száz forintos munkákat zudítanak a könyvpiacon. A mit a szegény ember mosolyogva szemlél. Tóth Bélának a multkor jelent meg egy könyve 20 kor. árban. Ez azt mutatja, hogy hogy nagyon is pártolják az érdemes írókat, de az érdemes írók kutyába se veszik az érdemes közönséget. Az *Ördög* című szindarab 2 kor. 50 fill. Hamlet pedig olvasható 30 fillérért.

Hogy az ifjuság nem akar iparos vagy kereskedő lenni? Persze, hogy nem, mert látja, hogy azok sem igen mennek ezekre a pályákra, akik születésüknél véralkatuknál fogva mintegy a gondviselés által vannak kijelölve, kivált a kereskedelemre en gros és en detail. Tessék megnézni a budapesti egyetem. De a fő oka ennek az, hogy nem ezekre a pályákra van hajlama az illető gyermeknek. Melyik uri ember adja gyermekét mesterinasnak, ha az különben tanul szorgalmasan? Hány mesterember van például Beregszászban kinél az inas csak a szakmájával

lenne elfoglalva? A legtöbb helyen pesztonka és minden. A mi azt mutatja, hogy a legtöbb mesternek nincs módjában, hogy külön pesztonkát tartson. Olyan mester pedig talán egy sincs, itt Beregszászban, a ki inasának ruházatáról s minden szükségletéről gondoskodnék. Ez is a mester szegénységét bizonyítja. Ha már csakugyan szegénynek kell lennie, inkább lesz az uri gyerek szegény hivatalnok, mint szegény mesterember.

A kereskedői pályáról majd csak akkor beszéljünk, ha a magyar gyerek magyar gyártmányt árulhat magyar felirású boltokban. De külföldi rongyot ha mindjárt tulipán és magyar címer van is rajta árulgatni, nem veszi be a természetünk.

A magyar ember megbecsüli a munkát, de adjanak is aztán neki.

E lap 19-ik számának vezető cikkét én is megbecsültem. Foglalkoztam az abban mondottakkal. Becsülje meg t. szerkesztő ur is az én munkámat akár ért vele egyet, akár se, így szólván néhai Tóth Béla író egy novella íróhoz: kinyomtatom, kinyomtatatom, kinyomtatattatom!

Egy lolkész.

Értekezlet.

Szép Géza törvénytészéki elnök a fogyasztási hitelszövetkezet megalakítása érdekében értekezletre hívta fel a tisztviselőket, mely e hó 20-án d. e. 11 órakor fog a kaszinóban megtartatni s amelyen a belépni óhajtokat is szívesen látják. A szövetkezet, mely az előjelek szerint biztosan meg fog alakulni, a Hangyával lép összeköttetésbe, melynek igazgatósága: Pallavicini Ede ögróf, elnök, v. b. t. t., Ivánka Oszkár, cs. és kir. kamarás, orsz. képviselő, Bernát István dr., orsz. képvis., közgazdasági író, a Magy. Gazdaszöv. igazgatója, Bujarovits Gyula, földbirtokos, Emödy József, orsz. képvis., földbirtokos, Förster Aurél dr., földbirtokos, Károlyi Mihály gróf, földbirtokos, Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára, Németh Gábor, plébános, Pajor Ignác, az Állatbizt. Szövetkezet igazgatója, Szilassy Zoltán, orsz. képviselő, az O. M. G. E. titkára. Ügyvezető igazgató: Balogh Elemér. Felügyelő bizottsága: Rubinek Gyula, elnök, az O. M. G. E. h. igazgatója, Kallivoda Ferenc, a Magy. Orsz. Közp. Takp. igazgatója, Nérey Ödön, a Gazdak Biztosító Szövetkezetének vezérigazgatója, Telegdy Károly, kereskedő, Zálesky Jenő, a Hitelbank gazdasági előadója, Végh éenő, az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet ellenőre. Hogy a közönség mennyire megnyire felkarolja az ilyen fogyasztási szövetkezeteket, élénken illusztrálja az alábbi statisztika. Itt csak azon szövetkezetekről van szó, melyek a Hangya segítségével lettek

kalandját elolvassák az asszonyok, úgy elolvashatják Zolat is, ha a gyomruk beveszi.

En: De asszonyom, ne ejtsen kétségbe és ne ábrándítson ki teljesen. Csak nem fogja Zola isteni idealizmussal és világra szóló emberszeretettel aiatott műveit egy sorba helyezni azzal a pornográfiával. A termékenység. Az igazság és a többiek egy polcra tevé azokkal a kinyomatoit malacságokkal, amelyeknek nincs egyéb céljuk, mint folkorbácsolni a vért és csiklandozni az elernyedte idegeket.

Ö: Ugy veszem észre, hogy erős kifejezéseket használ. Mersékelje magát.

En: Ugyan, ugyan nagyságos asszonyom, hisz éppen on kezdett az imént Faublas lovagról beszélni.

Ö: Vegye tudomásul, hogy én beszél hetek, amit akarok, de önnek nem szabad egy hajszálnyit se megengednie.

En: Ez éppen úgy hangzik mintha valaki azt mondána: Odaadom ezt a darab mézet, de ha megnyalja, akkor kiütöm a fogat. Azonban úgy veszem észre, eltértünk a tárgytól. Mondja kerem, mit olvasott Zolatól?

Ö: A termékenységet.

En: És mit talált abban pikánsnak?

Ö: Még kérdi? Hisz az az ur valósággal belekergetti az embert. Gyerek, gyerek, újra gyerek. Ugy forog e kérdés körül, mint a hold a föld körül. Csakugy tobzódik a tárgyában. Aztán azok a leírások. Brrr... a hideg szaladgál végig rajtam, ha eszembe jutnak. Az ő szerelmes jelenetei. Azok a rossz nők... Pfu!

En: És ön ebben csak pikanteiát lát? Hm... Tudja, nagyságos asszonyom, én gratulállok önnek. Egész szívből. S gratulállok az ön férjének. Ahhoz, hogy őt ilyen jókedélyű nővel áldotta meg az ég. Ön nagyon boldog, asszonyom. Nem is tudja, hogy milyen boldog. Ön a termékenységet csak pikánsnak, borsosnak, csípősnek találta...

Ö: Izé... úgy veszem észre, maga kissé gunyolódik velem.

En: Hová gondol, nagyságos asszonyom. En hitvány, gyöngye báb, egy isteni nővel szemben, hogy mernék ilyent.

Ö: Jól van, csak folytassa, amit elkezdett.

En: Érdeklí? Ennek örvendek. Hát tudja, nagyságos asszonyom, én nem találtam abban a könyvben semmi pikánsat. En mély megilletődéssel olvastam azt a könyvet.

Majd hogy ne a sirva. Ugy voltam vele, mint az egyszeri atyafi, akinek Kinából hazaérkezett fia elmesélte, hogy ott palankinban járnak az emberek. Az öreg megkívánta ezt a kínai különlegességet. A fia beleállította egy feneketlen dragacsba, aztán felkapta egy másik emberrel és elkezdtek futni. Az öregből kifogyott a szusz, úgy nyögte: „Ha nem tudnám, hogy palankinban járok, azt hinném, hogy a magam lábán szaladok.“ Nagyságos asszonyom, abban a könyvben Zola a mi nyomoruságunkat, a mi speciális magyar nemzeti gyászunkat siratja meg... Hány gyermeke van önnek nagyságos asszonyom?

Ö: Hát nem tudja?

En: De igen, hogyne. Egy. Mennyi van Barótiné ő nagyságának? Egy Mennyi van Gombosnének? Kettő. Mennyi van Liptainének. Egy se. Mondjon egyet barátnői közül, akinek három, négy, hogy ne mondjam, hat van.

Ö: Talán megőrült! Melyik tisztességes házaspárnak van ma annyi gyereke! Józán eszű embernek nincs ma több gyermeke egy-nél, legfeljebb kettő.

En: Ez az asszonyom. Lássá ezt a fölfogást írta meg Zola éles tollal. De ő job-

megalakítva. Megalapított szövetkezetek száma 1898—99. évben 70, 1906. évben 659. Tiszta nyereség 1900. évben 58.913.91, 1906. évben 352.320.30. Áruforgalmuk 1898—99. évben 512.335.54, 1906. évben 17.593.506.31.

A rend körül.

Jobban mondva a rendetlenség körül. Panasz, folyton csak panasz. — Valami büzlik Dániában? Dehogy is, Beregszászban büzlik a Vérke, minden árok, minden vízvezetési csatorna, minden, minden. Az utcákon, különösen pedig a Petőfi-utcában az iszonyu dögletes bűz miatt alig lehet járni; türehetetlen, betegséget árasztó levegőt érez az ember mindenfelé. Egy flaconhoz szokott dáma nem egy helyütt elájulna utcáinkon. Felhívjuk a városi orvos szives figyelmét ezen — a közegészség elleni — merényletre s erélyes intézkedést várunk, hogy ezen kolerikus bűzt, egészséges májusi illat váltsa fel.

* * *

Illetékes szavahihető forrásokból hallottunk már panaszt az iránt, hogy városunkban valamelyik kis sikátorban egy kuruzslónő működik. Már rég akartunk ez ellen felszólalni s erélyes intézkedést kérni, de mindig vártuk, hogy az az erélyes csendőrség hátha észreveszi a dolgot. Ugy látszik azonban, hogy az csak az intelligens közönség megszékírozásakor erélyes, máskor nem. Felhívjuk tehát a hatóság figyelmét erre a város falán belül működő kuruzsló asszonyra, hogy ne akkor kelljen annak káros működését észrevenni, midőn valaki majd már áldozata lesz. A köznép van az ilyen asszonyok által leginkább veszélyeztetve, mert ahelyett, hogy betegségekhez orvosi segínyt vennének igénybe, kuruzslórőhöz fordulnak, ki aztán betegeit „elbabrálja.“

* * *

Nyiregyháza város rendőrkapitánya a múlt hó elején városunkban volt információt gyűjteni a csendőrség rendőri szolgálatáról, mivel Nyiregyháza város is helyettesíteni akarta rendőrségét csendőrséggel. Szerkesztőségünket is felkereste ez ügyben. Mi előadtuk a csendőri szolgálat jó és rossz oldalait s minden panaszt ami felmerült

bára a francia felsőbb és középosztályt ostorozza. Ott úgy van. De nálunk ez a rettenetes betegség, amely rosszabb, mint a hétesztedős pesis, a nép, a tősgyökeres magyar parasztság közt dúl és pusztít a legnagyobb mértékben. Nincs olyan telkes parasztság, aki ne gondoskodnék arról, hogy ne legyen több gyereke egynél. Ez az utálatos betegség sorvasztja a deli testű, egészséges vérű magyarságot. Az egyszerű néplelekbe is bevette magát ez az irgalmatlan bűnös kór. Ott ólálkodik a becsületes paraszt hitvestársak között, hogy mérget csöpögtessen bizalmas óráikba.

Ó: Hogy is mondjam csak. Magát nagyon elragadta a hév.

Én: El mert erről a tárgyról nehéz nyugodtan beszélni. Lássá asszonyom, azt szeretném megértetni önnel, hogy mikor Zola ezt a művet megírta, egy irtózatoss kép lebegett előtte: a kihalt Franciaország. Nem maradt a csodaszép országból más, mint csak a rettenetes nagy sir, amelybe a mesterségesen eszközölt meddőség és a satnya fajnyomoruság temetett minden franciát. Ez ellen a sir ellen küzd Zola minden betűje. Az ő ajka azért prédikál, hogy a nagy temetéstől óvjon. Az ő tolla azért végez vér-

ellene. A rendőrkapitány azzal ment el tőlünk, hogy Nyiregyházán csendőri szolgálat nem lesz soha. Igazán sajnáljuk, hogy a csendőrségről ilyen rossz információt kellett adnunk, de a csendőrség — nem hiszem hogy csak nálunk lenne így — nem tud szert tenni arra a finom tapintatra, amelyet a rendőrség tanusított az intelligens, rend vagy csendzavarást úgy sem okozó közönséggel szemben. A csendőrségnél mondhatni semmi okból egy uri embernek azt mondani, hogy: fogja be a száját, haladjon tovább, mindjárt megmutatom erre meg arra, ne feleselj stb. az mindennapos. A múlt héten is városunk egyik tekintélyes ügyvédét saját kapujában úgy sarokba szoritotta durvaságaival egy csendőr, hogy jónak látta menekülni, holott semmi okot nem adott erre a brutális bánásmódra. Kuruzsló asszonyokra, a csendőrséget a piacon végig szidalmazó részeg emberre azonban nem is ügyelnek. A cél csak, az intelligens közönség szekirozása.

Egy uri leány öngyilkossága.

Ebben az esztendőben második eset immár, hogy fiatal gyerek hajítja el magát az életet. Előbb egy gimnasista, most női-iskolai tanuló, virágzó hajadon. Megmagyarázhatatlan, hogy ilyen fiatalon az élet ismerése hiányában, a küzdés és szenvedésről halvány sejtélemmel sem birva dobja el reményteljes életüket. A legszebb korban, 18. életévében mondott örök búcsút az életnek Baka Zsuzsika, Baka László kir. adótszint bájós leánya, ki isten tudja mily okból kedden délután szíven lötte magát. A gyilkos golyó a szívébe furódott és rögtön halált okozott. Rémes sikoltás, futkosás támadt. A mítsem sejtő apa hivatalában dolgozott. Ugy 5 óra tájban halálsápadtan rontott be a fia és kétségbeesetten hívta haza apját, mert Zsuzsika hirtelen megbetegedett. Nem merete az igazat mondani. Félt, hogy ha a valót fertárja, még egy szerencsétlenség történhetik Hazarohantak tehát. Ott rettentő látvány tárult szemek elé. Zsuzsika mozdulatlanul, vértől borítva holtan feküdt, ajka örökre megnémulva. A fájdalmat leírni lehetetlen.

A hatóság részéről megjelent dr. Csánk Béla városi főorvos, ki nyomban konstataulta bekövetkezett halált, egyben jegyzőkönyvet vett

fogyasztó operációkat, hogy e nemzetöngyilkosságtól elrettentsen. Az ő rossz asszonyalakjai azért őrzöngenek a szenvedéstől, hogy a fájdalom a vesékbe markoljon. A sir . . . a sir, egy meghalt nemzet sirja kísért . . . Ez lebeg mielőttünk is. A mesterséges eszközökkel elért meddőség az önök előjoga volt eddig, nagyságos asszonyom. De eltanulta már ezt az átkos bűnt a magyar paraszt is az uraktól. Nincs gyermeke, csak a koldus szegénynek. Abból meg, ha csecsemő korban el nem pusztul, tolvaj lesz, vagy itthagyt bennünke. Kivándorol ameríkába munkát és dollárt keresni . . . Az a rettenetes sir Franciaországból elnyulik hozzánk és mi velünk közös . . . Nos, még mindig oly nagyon pikánsnak találja Zolát, nagyságos asszonyom?

Ó: (Hallgat.)

Én: Nemde, különbözik valamit Faublas lovagtól?

Ó: Talán elolvasom még egyszer.

Én: Nem ajánlom. Sem önnek, sem barátainak. Félek, úgy járnának, mint megboldogult ősmamájok, Meduza ő nagysága. És most rohanok, hogy ki ne dobjon. Kezét csókolom.

fel az esetről, melyben többek között a boncolás mellőzését javasolta.

Temetése szerdán délután 6 órakor ment végbe. A holttestet Uszán — édes anyja mellé — 16-án d. e. 11 órakor helyezték örök nyugalomra.

A részvét óriási volt. számtalan korszorú diszitette a koporsót. A temetésen az adóhivatali tisztikar is képviselve volt.

Hogy mi vihette rá a különben ideális természetű és a festészet iránt tehetséggel bíró lányt az öngyilkosságra, nem tudni. Semmi levelet nem hagyott hátra s ha csak ezután nem fognak valami levélfélt találni az ok örökké rejtély marad.

Barátnői előtt gyakran említette, hogy nemsokára meg fog halni, kinek-kinek ígérte hogy végrendeletileg ezt meg ezt fogja reájuk hagyományozni. Ugy látszik, régen foglalkozott az öngyilkosság eszméjével a mit kedden délután végre is hajtott.

Az öngyilkosság részletéről még a következőket jelentik:

Kedden d. u. még barátnőivel beszélgetett az öngyilkos. Tréfáltak, heccelődtek. Baka Zsuzsika váltig emlegette, hogy ő rövidesen meg fog halni. Megígérte, hogy az egyiknek kapricpárnát, másiknak paplant s a többinek is gyűrűt, legyezőt stb. fog hagyományozni. A lányok nevettek rajta s tovább folyt a beszélgetés. Mikor aztán a barátnői otthagyták pár percre, felhasználta az alkalmat tettének végrehajtására. Kigombolta blousát és a pisztolyt szívének irányította. Durranás halattszott, de a zaj nem jutott el az udvaron ülőkhöz. A golyó egészen belefuródott a leány szívébe, de annyi ideje maradt még, hogy a blousát begombolhassa. Azután végig ment a szobákon, de már ekkor elhagyta ereje. Alig birt kivánszorogni a gangra, a hol éles sikollyal összerogyott. Az udvaron levők rögtön hozzásiettek, azt hitték, hogy elájult. Meg akarták locsolni, a mire kigombolták a blousát. Rettenes látvány tárult szemek elé. A vér kifröccsent s a füst sűrű tömegben tódult kifelé. Mielőtt még orvost hívhattak volna, a szegény leány ki-szenvedett.

A család a következő gyászjelentést adta ki.

„Baka László és gyermekei László és Vilma fájdalomtól megtört szívvel tudatják szeretett kedves leánya illetve édes testvérük Zsuzsikanak élete 18-ik évében történt váratlan elhunytát.

A letört virágszál temetése f. hó 16-án d. e. 11 órakor fog az ev. ref. egyház szertartása szerint Uszán megtartatni, a hol is hült teteme átadatik az anyaföldnek. Beregszász, 1907. május hó 15. Baka Mihály, Baka Béla nagybátyja. Baka Béláné, Pinkóczy Erzsébet nagynénje. ifj. Baka Béla, ifj. Baka Laczi unokatestvérei Áldás és béke lengjen drága porai fölött!“

Levél a szerkesztőhöz.

Beregszász, 1907. V. 13.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Amidőn magamra vállaltam, hogy a helybeli polg. leányiskola 12-én megtartott „Matinée“-járól referálni fogok a „Beregi Ujság“-nak, a t hittem, hogy nagyon könnyű dolgot vállaltam magamra. Azonban most, — mikor ígéretem teljesítésének kiviteléhez hozzáfogtam, — úgy látom, hogy nehéz fába vágtam a fejszemet, mert arról, amit a polg. leányiskola a 12-iki Matinée-n a közönségnek bemutatott, nem lehet a szokásos referáda stílusban, egyszerűen beszámolni, mivel ez a Matinée s ennek rendezői, valamint szereplői, nél többet érdemelnek. De viszont kritikát

sem irhatok, mert az „ilyen koru“ műkedvelőket kritizálni nem szokták, sőt ezt nagyon hátrányos dolognak tartják, mert egy kedvező, vagy kedvezőtlen kritika, az ilyen fiatal, ábrándos lelkű szereplőben könnyen támaszt elbizakodottságot, vagy elkeseredést, ami egyáltalán hátrányára válhat a fejlődő léleknek.

Valami közéletet kell tehát választanom, mely úgy egyik, mint a másik követelménynek megfeleljen. Hogy eleget tudok e ennek tenni, nem tudom, de megkísérlem.

Nagy hibát követnék el, ha az első elismerő szót nem annak juttatnám, aki azt kétségkívül leginkább megérdemli, — aki ezt a Matinée-t rendezte: Dercsényi Julia urnőnek. — Amióta ő van a polgári leányiskolánk élén, nem egyszer, de lépten-nyomon tanubizonyosságát adta annak, hogy nem csak meg akar, de meg is tud felelni azoknak a szép kötelességeknek, amelyeket polg. isk. igazgatónői állása reá ró. Kiváló képességeivel, fáradságot nem ismerve, igyekszik azon, hogy a gondjaira bízott növendékek minden tekintetben elsőrangú iskolai nevelésben részesüljenek. De ezen nevelés mellett, minden kínálkozó eszközt felhasznál arra nézve, hogy olyan művelésben is részesítse növendékeit, mely biztosítsa számukra azt, hogy — ki kerülve az iskolából, — a világi élet különböző társadalmi követelményeinek is eleget tudjanak tenni. E célból kultiváltatja növendékeivel a művészetek különböző ágait, — különösen a zenét — s igyekszik azon, hogy az előirt idegen nyelveken kívül, a gyakrabban használatban levő idegen élő nyelveket is ismertté tegye. Elve az, nem csak tanítani, de nevelni is.

Az isteni gonevelés különösen kedvezett Dercsényi Julia urnőnek ezen céljai elérésében, midőn olyan segítő társakat rendelt, melléje, mint amilyen Marie Louise Goret, a francia nyelvemesternő és Szabó Mariska énektanítónő, kik nagy tudásukkal, gondos, lelkiismeretes buzgalommal, el tudták érni azt a csodálatra méltó eredményt, amelyet ezen a Matinée-n bemutatnak.

Különös elismerés illeti Goret Lujza kisasszonyt, ki páratlan munkásságával, bámulatos tehetségével s kitűnő tanítási módszerével, pár rövid hónap alatt annyira ment a francia nyelv tanításában, hogy növendékei ezen a Matinée-n egy francia szindarab előadásával lephették meg a közönséget. Az a kitűnő tanítási módszer, — melynek jellemző sajátossága: előbb felkelteni az érdeklődést, a szeretetet a tantárgy iránt, — fenomenálisan bevált ez alkalommal. Goret Lujza kisasszony szeretetreméltó egyénisége s distinguált modora, annyira megtudta nyerni tanítványai szívét, hogy azok valóságos áhitattal lesik és követelik minden utmutató szavát. Ennek tulajdonítható az a szép eredmény, mely őszinte csudálkozásra ragadja az embert. Aki látta ezt a francia előadást, meggyőződhetett arról, hogy ez nem az ugynevezett „szajkó“ módszerrel lett betanítva, (amelynél a tanuló, anélkül, hogy értené, magolja be az egymás után következő szavakat) mert itt minden szereplő tisztában volt azzal, hogy mit mond, máskülönben nem alkalmazhatott volna, helyes mimikát és hanghordozást, ami pedig itt kifogástalan volt. Nagyon, de nagyon részlegette Goret kisasszony arra az elismerésre, melylyel elhalmozták.

Az előadott szindarab címe: „La premiére vision de Jeanne D'Arc“. (Jeanne D'Arc első látománya) Kine ismerne az orléans-i szűz történetét? Az egyszerű pásztor leány előtt megjelenik Szent Mihály arkangyal s kardot adva át neki, kijelenti, hogy

az angolokkal hadakozó franciákat csak ő vezetheti diadalra. Jeanne D'Arc a látomány hatása alatt a francia sereg élére áll s hadakozik az angolok ellen, mig nem azok elfogják s megégetik. (1431. V. 30.) Az orléans-i szűznek ezen látománya van színpadra hozva az előadott szindarabban.

Jeanne D'Arc megszemélyesítője Huszár Etelka volt, ki nagy és nehéz szerepét kifogástalanul játszotta el. Kiejtése szabatos volt s előadása semmi kívánni valót nem hagyott maga után. Mellette kitűntek még: Stampf Ilona, akinek kitűnő francia kiejtése igazán bámulandó, Gáthy Margit és Topf-pitzer Rózi, kik jó előadási modorukkal, — továbbá Reinichovszky Mártha, Tedesskő Mária, Kovács Anna, Fried Alice, Horváth Margit és Kakas Margit, kik kisebb szerepük igen jól sikerült kidomborításával érdemelték ki a közönség tetszésnyilvánításait.

A szereplők mindannyian dicséretre méltó szorgalmuknak és igyekezetüknek adták tanubizonyosságát akkor, mikor várakozáson felül jól hozták színre a rájuk bízott szerepeket. A kedvező hatást, — melyet már maga az előadás megeremtetett, — még inkább növelték azok a csinos eredeti francia jelmezek, amelyekbe a szereplők öltöztetve voltak. A kis francia műkedvelőket nagyon megtapsolta és hangos ovatiókban részesítette a közönség.

Ezt az előadást megelőzte Huszár Irén és Székely Klára négykezese, kik Rossini: Sevillei borbély nyitányát zongorázták. A precíz összjáték, melyet ez alkalommal élvezhettünk, meglepő volt. A közönség a legnagyobb csendben, élvezettel hallgatta a kifogástalan játékot s végül erősen megtapsolta a szereplőket.

A 3-ik számot Kont Ilonka töltötte be, ki Beethoven D-moll Sonatájából és Chopin Ges-dur Valszerjéből játszott. Már a megjelenésnél zajos ovatiókban részesítették a kis művésznőt, ki meglepő zavartalansággal foglalt helyet a zongora előtt s dacára annak, hogy apró lábacskaival még alig-alig éri el a zongora pedálját, mégis a legutóbbi zongoristának is dicsőségére való technikával játszotta el darabjait. Kedves jelenség volt a fehérruhás apróság, amint miniatűr kezecskéivel a legfurfangosabb futamokat is sikerrel hozta ki.

A következő szám a Nemes Margit volt, ki Farkas Imre: „A nagy leány“ cz. monológját szavalta el. Maga a monológ is nagyon kedves dolog, de még kedvesebb volt az akkor, mikor Nemes Margit elmondotta. Nagyon helyesen fogta fel és hozta színre az ábrándozó kis leányt, ki szeretné már magát nagy leánynak tudni, de a legelső kísértésnél, — megfedkezve a nagy leány komoly állhatatosságáról, — elárulja, hogy ő bizony egy torkos „kis leány.“ Nem is választhatott volna megfelelőbb monológot ennél, mert ez teljesen megfelelt az ő temperamentumának. Úgyesen tudta kihasználni a monológ fordulatait s nem egyszer idézett kedélyes mosolyt hallgatói ajakára. Nagyon megérdemelte a tapsot, melylyel jutalmazták.

Az utolsó előtti számot ismét zongorajáték töltötte be. Ez alkalommal Horváth Anna lépett az emelvényre s „A bűvös vadász“-ból játszott. Játéka bármelyik komoly hangverseny igényeit kielégítette volna. Igazán mesterileg kezelte a zongorát s kifejezésre juttatta Weber gyönyörű melodiat és hangszerelését. Különösen érvényesítette az „Ima“ részletet, melyet fülbemászó dallama s fordulatatos accordjai miatt Weber egyik legjobb munkájának tartanak. Új technikája első

rangu. A mostani szerepléséből ítélve, kitűnő zongoristává fog fejlődni.

A Matinée-t, — Dr. Váradi Antal szövegére, Hazslinszky Gusztáv által írt daljáték, az „Ibolya tündér“ fejezte be. Az elbeszélők szerepét Kovács Margit és Szép Margit creláták. A tündérek és madarak karát, a III. és IV. oszt. növendékei képezték. E kedves daljáték, — melynek kitűnő betanítása a Szabó Mariska jó izlését és kiváló talentumát dicséri, — nagyon megnyerte a közönség tetszését. Kovács Margit és Szép Margit nagyon kedves volt a kiosztott szerepben s az énekkar is igen jól működött. A zongora kíséretet Nemes Margit és Ricsey Paula felváltva szolgáltatták.

Ezzel véget ért a Matinée, amelynek sikerütebbet eddig nem igen produkált a leányiskola. A közönség, — melyben nem csak a város, de a vidék intelligentiája is nagy számmal volt képviselve, — teljes megelégedéssel távozott a kedves helyről.

Eleget tettem a Szerk. ur kívánságának s megírtam a referátát. A théma kellemes volt, — mert hiszen csak kellemes lehet az, ha leányokról kell írni — s hasonló körülmények között máskor is szívesen áll rendelkezésére

igaz tisztelője:

A referens.

** Női és férfi fehérművek igen izléseles kivitelben kaphatók Gottesmann Miksa divatüzletében a piactéren, a Vasuti szálloda mellett.

Öngyilkosok.

Az öngyilkosokat még nem is olyan régen a temető árkába temették s nem volt ritkaság az olyan eset, hogy a pap megtagadta az öngyilkos holttestének a beszentelését és egyházi szertartással eltemetését. Valószínű, hogy ez a kegyetlenség, vagy talán inkább mondhatnók: kegyeletlenség nem is annyira a halottnak szolott, akire nézve mindig mindegy, hogy mi történik az ő földi porhüvelével. amikor mindörökké kihűlt, — hanem az élők számára találtak ki, elrettentésül. Mert a vallásos emberre bizonynyal hatása lehet annak a tudatnak, hogy aki öngyilkos, az még utolsó nyugvóhelyet se kaphat szentelt földben. Az pedig természetes törekvése az egyháznak, hogy a hivat az öngyilkosság sötét szándékától s még inkább az ily szándék végrehajtásától visszatartsa.

De nemcsak az egyház tartotta jogának, hogy az öngyilkosokról saját külön véleményét, — az örök üdvösségre érdemtelenséget nyilvánítson, hanem a polgári törvénykezés is, amely elrendelte, hogy az öngyilkos felboncolandó; még pedig nem csupán annak a megállapítása végett, hogy mi okozta a szegény „életunt“ ember halálát, hanem hogy normális értelmű, magyarán: józanészű volt-e; minthogy a polgári fel fogás, ellentétben az egyházzal, az öngyilkost az ő beszámíthatósága tekiütében gyanusnak véli.

Az egyház tudniillik már eleve kiutondja az öngyilkosra az anatómát, amit csak a teljes beszámíthatóság feltevésével indokolhat. Ezt aztán enyhíti a boncolás során kimutatott, vagy tán inkább csak piafrausképpen kimondott beszámíthatatlanság, ami elől az egyház sem térhet ki.

A küztudatba pedig lassankint átszivárgott mindezek kapcsán, valami bizonytalanság féle, részben, hogy beszámítható-e tehát, avagy beszámíthatatlan-e az, aki öngyilkos; és hogy egyáltalában lehet-e tiszta eszűnek tekinteni az olyan embert, aki maga vet véget életének.

Epp oly meddő vita, mint az hogy bátorság-e az öngyilkosság, avagy gyávaság. Bizonyos, hogy annál több bátorság kell ehhez a szörnyű tethez, minél világosabb elmével és tiszta itélettel követi el valaki; mert a teljes öntudat s a logikus

ítélet okvetlenül a szeme elé tárja az öngyilkosnak mind az utolsó percig, hogy mire készül, mire szánja el magát. — De az is bizonyos, hogy az emberi beszámíthatóság nagy skáláján a leggondosabb vizsgálat sem mindig tudja eldönteni: vajjon az öngyilkos nem olyan pillanatban emelte kezét maga ellen, amelyben ha nem is volt éppen beszámíthatatlan, de a lelke s agyára toluló hirtelen izgalom folytán mégis más emberré vált, semhogy legalább abban a pillanatban teljesen normális lehetett volna.

A csüggedésnek egy erősebb rohama is elég lehet például az ilyen pillanat előidézésére; pedig ha ezt a rohamot a szegény öngyilkos valahogy kiálotta volna, vagy ha az alkalma hiányzott volna az öngyilkosságra: talán soha többé el nem követte volna.

Itt van például a szegedi eset, ez a megrázó tragédia: két ideges ember halalos összecsordulása. Sok a megmagyarázhatatlan elem benne, de megállapítható, hogy az öngyilkos főkapitány alig volt beszámítható abban a pillanatban, mikor eldobta magát az életet. Az asszony beszámíthatatlansága pedig kétségen kívül való. És az ilyen tragédiákban az egyetlen vigasztaló az, hogy ezek az emberek nem öntudatosan dobták el maguktól a legfőbb földi jót: az életet. Öntudatlan pillanatok rémitő szeszélyének játéka volt az egész.

Sok öngyilkosság történik oly körülmények közt, amelyek a beszámíthatóságot legalább is kétségessé teszik; vannak azonban mélyesleges tragédiák, amelyeket éppen az tett annyira megrendítővé, hogy az öngyilkosság egész hosszú, kegyetlen útját nyomról nyomra ki lehet vonalozni. Az ilyen vonal kérése lehetetlen bizonyossággal huzódik az örvény széléig, ahonnan azután a halálra lassan, de biztosan készülő szintizta elmének sincs visszafordulása.

De ezek a felnőttek, az emberek harca az étellel. Mit szólunk azonban akkor, amidőn gyerekek, életök reggelét élők unják meg az életet s fegyvert ragadnak önmagok ellen. Mit szólunk akkor, midőn gyerek lelkeket annyira megmérgezz az élet, a XX. század bűnös levegője, hogy öngyilkosokká lesznek?

Minden öngyilkos szánandó, de legszánandóbbak ezek a józan öngyilkosok, akik rettenetes kínját szenvedik végig sötét szándékuk tudásának és közeledő végzetőknek. Pedig talán élni vágytak volna; — örülni a meleg napnak s az égi világosságnak; és ehelyett a rideg megsemmisülés, az örök sötétség vár rájuk egy kikerülhetetlen, kegyetlen pillanatban.

** **Gottesmann Miksa** férfi és nő divatárú üzlete a piactéren, a Vasúti szálloda mellett, a legmodernebb követelményeknek megfelelően van berendezve.

VEGYES HIREK.

— **Az OMKE. tagjai** f. hó 20-tól 31 ig kedvezményes vasúti jegyekkel utazhatnak Pestre. A kedvezményre jogosító igazolványok Blau Dávidnál az OMKE elnökénél kérhetők.

— **A csendőrség szaporítása.** A belügyminisztérium folyó évi költségvetésében a csendőrségnek 810 főnyi létszámmal való szaporítása vétetett fel, melyből 230 fő lovasítandó lesz. E szaporítás már május eisejével életbe lép. Itt az ideje, hogy a belügy-kormányzat eme minden magaslatára érdemes intézkedése folytán 810 főnyi katonai viselt férfi kapjon bizos és tiszt szűres megélhetést biztosító állást s a kivándorlás s az idegenben való bizonytalan tapogatódzás helyett édes hazánknak tegyen hasznos szolgálatokat, mely szolgálatokért különben oly jól van díjazva, hogy abból nemcsak tisztel-

ségesen megélhet, hanem — rendes életmód s kellő beosztás mellett — félre is tehet, családalapításra is gondolhat. Lássuk csak mennyi is a csendőrök fizetése és egyéb illetménye. A napi zsold a következő: a hadapródtsízhelyettes és őrmester részére 3 kor. 29 fillér, az őrsvezető részére 2 kor. 74 fill., a csendőr részére 2 kor. 20 fill. (havi 66 kor, illetve 63 kor. 20 fill.), a próbacsendőr részére 2 kor. 6 fillér. Tehát a belépő egyén az első naptól kezdve egy éven át napi 2 K. 60 fillér rendes fizetésben részesül, mely mindenkor egy egész hóra előre fizetetik ki; a próbaidő letelte után esedékes napi 2 korona 20 fillét csendőri illeték azután egész a 18 ik szolgálati évig minden három évben szaporodik az ugynevezett szolgálati pótdíjjal és pedig az első három év után napi 30 fillérral (évi 109 kor. 50 fill.), hat év után ehhez napi 10 fillér (évi 36 kor. 50 fill.) jön, kilenc év után ismét napi 10 fillér, a tizenkettedik év után napi 20 fillér, a tizenötödik év után napi 10 fillér; tehát ekkor már e pótdíj napi 90 fillérré (évi 328 kor. 50 fill.) emelkedik, mely a fizetéssel teljesen egyenlő elbírálás alá esik s így a nyugdíjba is beszámíthatik. Mindezeket összeveve kitűnik, hogy a csendőr jó ruházaton és őr elszállásoláson kívül az első három évben (beleértve ebbe a próbaidőt is) évi 751 kor. 90 f. illetve mint csendőr 803 kor. tiszta fizetést, mely aztán a szolgálati pótdíjjal a fentebb vázolt mérvben minden három évben növekszik; felviheti azonban minden erkölcsös és tehetséges ember a járásörmesterségig s akkor azután csak a tiszta fizetése évi 1805 koronára emelkedik. Ezenkívül gondoskodva van a kincstár költségén a kórházi ápolásokról s a nők családtagjainak gyógyításáról, az utazási költségekről, bizonyos külső szolgálatoknál napi 80 fillér vezényeltetési pótdíjjal és különösen eredményes szolgálati ténykedésekért fényes megjutalmazásokról is. A szolgálatképtelenné vált csendőr nyugdíj vagy esetleg végkielégítés tekintetében ugyancsak elbírálásban részesül, mint az állami szolgák; megélhetése tehát a legrosszabb esetben is biztosítva van. Felémlekre érdemes ezek után még a csendőrség élelmezése s szolgálati, a mely igen kielégítő.

— **Uj vashidak.** Técsőn a Tiszán át új vashidat építenek. A hid építését árlejtésen Zsigmond Béla hidépítési vállalkozó nyerte el. A három ívhajtású új vashid 180 méter hosszú lesz. A hidlábakat faragott termésköböl építik, amelyeket légnyomás alapozással helyeznek el a folyó medrében. A szaploncai patakon egy 32 méteres, Vuicskőmezőn a Nagyság felett pedig 40 méter nyílású vashid építést kezdtek meg. — A jövő hónap folyamán kezdik meg Majszin és Borsa között a Drágus patakon átvezető új vashid építését, amelynek nyílása 16 méter lesz.

— **Hirdetmény.** Köziudomásra hozom, hogy mivel a beregszászi alkerületben a folyó évi március hó 18 és 19-ik napjaira kitűzött iparkamarai kultagok választása szavazók teljes hiányába megtartható nem volt, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 34417/907. számú rendelete folytán az új választás határidejéül a folyó évi június hó 10 és 11 napjait Beregszász város házához kitűzöm. Megjegyzem, hogy az első napon az iparosok, a második napon a kereskedők váasztanak és pedig az iparosok egy iparos kultagot és egy póttagot, a kereskedők viszont egy kereskedő kultagot és egy póttagot. A beregszászi alkerületbe tartoznak: Beregszász r. t. város, továbbá a tiszaháti, mezőkasszonyi és felvidéki járáshoz tartozó községek. A választások a fentebb jelzett helyen és napokon délelőtt 9 órakor veszik kezdetüket. — Beregszász, 1907. május hó 11-én. Gáthy, polgármester.

— **Tüdőbajos gyermekek** gyógykezelését felette megnehezítette az orvosnak az a körülmény, hogy a tudomány eddigelő

nem rendelkezett oly gyógyhatású szerrel amelyet gyermekeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-preparatumok, melyeket felnőttek is csak nagy megerőltetéssel vesznek, gyermekeknek nem használhatók. A „Sirolin-Roche“ bevezetésével már itt is alaposan segítettek. „Sirolin-Roche“ a gyógytárakban kapható, jó szagú és kellemes ízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és megemésztenek. Ezen szer gyógyhatása számos előkelő gyermekorvos nyilatkozata szerint minden kétségen felül áll. A lesóványodott, sápadt kicsinyek már rövid használat után, jó étvágyat és piros pozsgás arcszín kapnak. Minden gyógyszerárban kapható.

— **Tánckedvelők figyelmébe.** Folyó hó 21-én kedden, az „Oroszlán“ nagytermében, Orbán János tánctanító tánciskoláját megnyitja, melyre ezen helyen is felhívja a nagyérdemű tánckedvelők figyelmét.

— **Tévedés a halálban.** Erdekes eset történt a napokban Olaszliszka községben (Zemplén-megye). Özv. Cselényi Istvánné szül. Máté Juliánna zalkódi lakos valami ügyben Olaszliszkán lévén, ottan hirtelen elhunyt. Az olaszliszka elöljáróság értesítette az esetről a zalkódi elöljáróságot, mire Olaszliszkára sietett Varga János zalkódi lakos, aki az elhunytat saját feleségének vallotta és tisztességesen eltemettette. Alig gyászolt azonban egy pár napig Varga, midőn egyszer csak haza állit az ő eltemetett édes hitestársa teljesen jó egészséggel. Nagy volt persze a faluban a rémület, a férj nem tudta, hogy hova legyen; midőn végleg tisztázva lett az ügy, hogy Varga János a feleségét szül. Baltovics Annát, özv. Cselényi Istvánnéval teljesen hasonlóknak találván, az utóbbit mint feleségét temette el.

— **Uj növényi betegség.** A földmívelésügyi miniszter a következő figyelemztetést teszi közzé: Az Egyesült Államokban, mintegy tíz év óta a köszméte (egres) bokrokon egy új, veszélyes lisztharmat-betegség lépett fel, mely nemcsak a köszmétebokrokat teszi tönkre, de átmege a ribiszkére is és ezt is pusztítja. A betegség okozója a Spaerorheca mors uvace nevű lisztharmatgomba, amely ellen a védekezés igen nehéz és nem is vezet mindenkor sikerre. A legbiztosabb védekezési eljárás még eddig a beteg bokrok teljes kiirtása és a helyszínen való elegetése. Nincs kizárva, hogy már hazánkba is behozták, miért is a földmívelésügyi minisztérium ezután figyelemzteti komolyan a kertészkedő közönséget, hogy egres- és ribiszketövek külfolldról való hozatalától tartózkodják s kéri az érdeklődő közönséget, hogy minden, a kertjében vagy a vidéken felmerülő és a köszméte lisztharmatra emlékeztető gyanus esetet haldéktalanul jelentse be.

Serdülő leányok

sokszor vannak ráutalva egy erősítő szerre, hogy a természetet támogassák és hogy fejlődésüknek sokféle nehézségeit legyőzhessék. A Scott-féle Emulsio, mely alfoszorsavas mész és nátron hozzáadásával a gyógycsukamájolajból készül, mindenkor a legkitűnőbb és legmegbízhatóbb erősítő szernek bizonyult. Kizárólag a legjobb anyagokból gyártják és a sajátos Scott-féle eljárás következtében oly jóízű és könnyen emészthetővé válik, hogy a legcékélyebb emésztési zavarokat sem okozza, sőt ellenkezőleg renndezi az emésztést és gerjeszti az étvágyat. A Scott-féle Emulsio ennél fogva sokkal hatásosabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköbögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mindhogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban — Ára üvegenként 4.— korona.

— Angol lap a hegyvidéki akcióról. A „Pail Mail Gazette“ egyik legutóbbi számában Miss Lane Owen Visger érdekes ismertetést ír a ruthén nép talpraállítására irányuló Darányi miniszter által megindított hegyvidéki akcióról. Dr. Darányi a magyar földmivelésügyi miniszter — ugymond — egyike a valódi európai gazdasági szakértőknek. Nemrég felhívták a figyelmét arra, hogy a Magyarország északkeleti és délkeleti részein levő hegyvidéki gazdákat szükségessé külön segélyben részesíteni. Ezek a szorgalmas gazdák igen nagy nehézségekkel küzdenek. Nagyon szegények, ami a fejletlen gazdasági viszonyok következménye. Küzdeniök kell azonkívül a talaj sekélységével és terméketlenségével, nemkülönben azzal is, hogy oly messzire esnek minden közlekedéstől. A kormány által nyújtandó segély igen érdekes természetű. Olcsón épületeket létesítettek, szövetkezeteket alapítottak, modern gazdasági gépeket és szerszámokat osztottak szét közöttük, valamint jófajta szarvasmarhát is. A gondoskodás arra is kiterjedt, hogy az alatt míg a mezei munka szünetel, a népnek legyen keresete és azért a figyelmet a háziiparra fordították és az e célra használt anyagok olcsó áron való beszerzéséről is gondoskodtak. A miniszterium közegei a javított rendszer alapján vezetett népet meglátogatják, ott felolvasásokat tartanak, melyek még a legtávolabb eső vidékeken is jó látogatottságnak örvendenek. Mindeme kísérletek folyamán számos kérvény érkezett a miniszteriumhoz hasonló segélyért. Ha lehetséges a mezőgazdaságot jövedelmezővé tenni, akkor dr. Darányi azt meg fogja tenni, az ő kormányzati ágában semmit sem biznak a vak esélyre. Az egész hegyvidéken a mezőgazdák kitűnő minőségű magot és tenyészmarhát kaptak bő mennyiségben igen kedvező fizetési feltételek mellett az ugynevezett könnyű törlesztési rendszer alapján.

— Egy munkás család szerencséje.

Régi igazság, hogy a hol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Különös hálával emlegeti ezt az igazmondást az a szerény munkás-család, mely a szerencsés sors jóvoltából a fenyegető szükségben tisztas vagy, onhoz jutott. A szorgalmas derék családfő önhibáján kívül munkáját, kenyérkeresetét vesztve, hiába kopogtatott új munka, új foglalkozás után, mindenütt zárt ajtókra talált a munka híján. A szerény otthonba már-már a fenyegető nyomor költözött, midőn a szerencse egy sugara ismét boldogságot varázsolt a kétségbeesett családi körbe. A derék munkás ugyanis a jobb napokban megtakarított fillérekből osztálysorsjegyet vásárolt és ujjongó örömmé változott kétségbeesése, midőn a napokban a Gaedicke A. budapesti bankház, melynél a szerencsés sorsjegyet vásárolta, arról értesítette, hogy a 60.000 koronás főnyereményt nyerte meg. A Gaedicke bankház, melynek a szerencse állandó kísérője, nyolc nyolcadban adta el a sorsjegyet és a munkás-családon kívül még számos szerény sorsú kis embernek teremtett jólétet.

— Orvosi körökben már régi ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Május.

Éjfél . . . A hamvas, renyhe ködben
A megfogant perc messze röppen
A tespedt, lomha semmiségbe. —
S amint lehunyom szempillám,
Valami mozdul . . . illan . . . árad . . .
Valami zsong, jajong a légbe.
Bugó zsolozsmák szárnycsapása
Mindegyre hangosabbra válna

Zendül felém . . . mindegyre jobban . . .
Sirásba szöve, szaggatottan . . .
. . . Kinézek. Künn az utca vége
Mint hogyha vérszín fényben égne . . .
S hőmpölygő, nyüzsgő gyászmenetbe,
Lobogó fáklafénybe veszve
Fehér leányok jönnek lassudan.

Ravalt hoznak: Látom . . . látom . . .
Ott fekszik az én tündérlányom . . .
S szép szőke lányok. barna lányok,
Amig szemükből könny szivárog,
Szederjes ajkukat kimarva,
Zsolozsmát zúgnak siri karba:
„Meghalt a lány, a vágyak lánya,
Eltévedett az éjszakába.
Szeme parázs volt. haja szőke . . .
Minden sötét a temetőbe“ . . .

És láttalak. Hajad kibontva,
Fénylő aranycsillámot ontva
Lecsüngött, le, az utcaporba . . .
Vértelen ajkad, néma szájad
Megannyi ólomsúlyu vácat
Szórtak reám. S én lázgyötörtén,
Siró. szilaj panaszbba törtem,
S mig káromló szóval, zokogva
Borultam rá az asztalomra,
Hogy sirjak magamért és érted:
A látomás már semmivé lett . . .

Nihcs köd. Az ablakszárnyon átal
Hideg, fehér sugárnyalákkal
Betűz a hold fakó szobámba.
A táncba szökkent porszemekben
Egy-egy futó árny meg-megrebben
És aztán elvész, messze szállva . . .

És ujjongó kacajba veszve,
Valami édes nóta hangja
A bünös. céda, aljas éjbe,
Boldog kéjjel belérivallja:
Itt van a Május! A tavasz!

És én felálltam. A sötétség
Lelkembe markolt, megkapott . . .
A szemem égett. Durva kézzel
Rántottam fel az ablakot, —
És csukló hangon, fuldokolva
Zengett ajkamról a panasz:
„Hazudsz! Nincs többé már verőfény!
Meghalt a Május, a tavasz! . . .“

** Igen elegáns és célszerű bőrűk: női és férfi erszények, pénz, cigarették és szivartárcák kaphatók Gottesmann Miksa divatárú üzletében a piactéren, a Vasuti szálloda mellett.

Tessék köszönni!

Nagyváradon történt, de történhetett volna mindenütt, ahol katonák vannak. A nagyváradi háziezred ezredese, Vivenott ur a gyakorlatra bevonult tartalékos kadétkhoz a következő remek szónoklatot intézte:

— Ha önök innen a civil életbe kilépnek, nem tisztelik a katonaságot annyira, hogy a tiszt uraknak köszönjenek. Velem is akárhányszor megtörtént, hogy az utcán elmentek mellettem a tartalékosok anélkül, hogy üdvözöltek volna. Ez gyalázat! Hanem persze mikor visszajönnek a katonai szolgálatra, ugyancsak büszkének az uniformisukra, míg a polgári életben megfedelkeznek a katonaságnak járó tiszteletről. Ez elő ne forduljon többet! Abtretien!

Tehát: tessék köszönni. A reglama ugyan nem írja elő, hogy a polgárembernek föltétlenül tisztelnie kell az egy-két és többcsillagos hatalmasságokat. Sőt vannak emberek, akik még antimilitarista hajlamokat is mernek elárulni. Mindazonáltal: az ezredes ur gyalázatnak minősíti a kadétkok eljárását. Tiszteld a katonát, még a tartalékban is, hogy hosszú életű lehess a földön.

Az ezredes ur mindössze igen csekély tévedést követett el. Tévedés, hogy ma valaki, aki fegyvergyakorlatra vonul be, büszke az uniformisára. Arra az uniformisra, amely a polgárember számára nem jelent mást, mint kenyérkereső foglalkozásából való elvonást, mint kizökkenést a rendes életmódból, egy csomó kellemetlenséget és teljes improduktivitásban eltöltött napokat. Az uniformisra ma csak azok büszkének, akik nem elég érettek annak a megértésére, hogy ragyogó gomb, aranycsillag és ezüstcsillag soha senkit nem tett még emberebbé, mint amilyen. A polgári ruha szürkeségének, a piszkos munkászubonyoknak gondolkodó ember előtt mindig több a ragyogása, mint akármiféle uniformisnak. Dolgozni, dolgozni: ez ma a legfőbb becsület. A munka, az alkotás: ez a legnagyobb büszkeség. Ezért nem büszkének ma a tartalékosok az uniformisokra. Nem büszkébbek reá, mint a polgári ruhára. És ezért nem röpülnek le a polgáralapok az uniformis előtt.

Azt, hogy a katonaság szükséges rossz: azt mindenki keszszéggel elismeri. De ez a szükség még nem jelenti azt, hogy a polgárság föltétlenül fejet hajtson azok előtt, akiknek szükséges voltát csak a mai világrend bünei indokolják.

Legközelebbi huzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb. Erzsébet királyné sorsjegy

Huzás: márczius 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 drb. József sorsjegy

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 drb. Bazilika sorsjegy

Huzás: márczius 1-én és szeptember 1-én.

Legnagyobb főnyeremény **100.000 kor.** Évi összes nyeremény **427.300 kor.**

Ezen állandó értékkel **40 havi 2 kor. 40 fill.** részletfizetésre kapható
bíró eredeti öt sorsjegy

ELFER és ADLER bank- és váltóüzletében Budapest, V., Földő-utca 7. szám.

Alapítottott 1888. évben. — Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletet azonnali játékkal szolgáljuk ki. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Évente
hét
huzás!

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER,

T. CZ

A 100.000 korona alaptőkével alapított

Vári-i Népbank Részvénytársaság

Vári székhellyel megkezdte működését.

A társaság célja saját tőkéjének hasznosítása mellett a közgazdaság és közvagyonosodás érdekeinek előmozdítása s így intézetünk üzletköre a következőkre terjed ki:

Elfogad **betéteket a legmagasabb kamatláb** mellett takarékpénztári könyvecskékre és (betétkamatlábunk 1000 koronán aluli betéteknél $4\frac{1}{2}\%$, azon felül 5%) folyó számlára. A betétkamat-adót az intézet fizeti.**Leszámítol mindenkor a legolcsóbb kamattal** mellett váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és más leszámítolásra alkalmas hitelpapírokat.A legmagasabb összegig **előlegeket** ad értékpapírokra és sorsjegyekre.**Jelzálog-kölcsönöket** nyújt előnyös feltételek mellett telekkönyvezett földbirtokora és házakra, továbbá **jelzálogos törlesztéses kölcsönöket** közvetít, amelyek 10—65 évig terjedő törlesztési időtartam alatt törlesztendőek.**Vesz és elad** értékpapírokat, külföldi pénzeket és bankjegyeket, **letét és megőrzés** végett átvesz értékeket és bevált szelvényeket.Végül **biztosításokat** is közvetít a legkedvezőbb feltételek mellett.

A ki eddig eredménytelenül játszott ez osztálysorsjátékon

A ki még egyáltalán nem kísérelte meg abban szerencsáját

A ki tényleg főnyereményhez akar jutni

A ki pontos és előzékeny kiszolgálásban akar részesülni, az forduljon bizalomteljesen a legnagyobb szerencsegyűjtődéhez

GAEDICKE bankházhoz.

Az I. osztály huzása már május hó 23. és 25-én.

Ezen huzásokhoz ajánlunk:

Egész	Fél	Negyed	Nyolczad sorsjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

A pénz beküldéséhez szükséges postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

GAEDICKE

bankház

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Bérbe adó

4 szoba, konyha, kamara és pinczéből álló lakás. Értekezhetni

Glück Lázár,

butorkereskedőnél Beregszászban.

Bocskay-utca 25. sz. alatt egy bolt-helyiség azonnal kiadó. — Értekezhetni

Grünbaum Jenőnél.**Eladó**

a kigyúsi hegyen mintegy 700 □ öl területű jól gondozott

szőlő csinos borházzal és kis pincével.Levélben értekezhetni **Papp Endre** ev. ref. tanító tulajdonossal. Abony, Pest-megye.

„ANGYAL” gyöngyvirág-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

„ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG-CRÉME a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz.

Kapható: **Reichard Jenő**

„Angyal” gyógy-szertára, Beregszász (Bocskai-utca.)

„ANGYAL” gyöngyvirág-crém.

Gyöngyvirág hölgypor ára 1 kor.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetefü cukorkánál**.
 Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk mivel sok haszontalan utánpótlás van.
 I doboz 60 fillér.
 Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Köszvény A legmelegebb és legjobb gyógyhatású kénes-hévízforrások az egész kontinensen szükséglet szerint mérsékelve, (38—48 C° fok) hevízzel 6 tükörben és 15 porcellánkádban. **Rheuma**

Stubnya ■ ■ ■ ■ ■
 ■ ■ ■ ■ ■ **fürdő**

t. f. m. 518 mtr. t. f. m.
 Gyógyszertár, vasut, posta- és távirdaállomás helyben, Budapest Ruttkai fővonalon.

Javulatok:
 izületi és izomrheuma és megbetegülésnél, ischias, köszvény, neuralgia (idegbántalmak) női bajok és bőrbetegségek esetében, Ekczema Prurigo, Psoriasis.

Egész éven át nyitva.

Orvosi vezetés alatt álló ivó és fürdőkúrák, porcellán-, kád- és tükörfürdők, pakolás, izzadási kúrák, villanyozás, massage, uszoda és hidegvíz gyógykezelés. — Pompás fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tatra hegység egyik remek fensíkján, és így meglehetősen mint légyógyhely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmiszer. Saját fürdőzenekar, lawn-tennis.

Allandó előkelő úri közönséggel.

Fürdőorvosok: **Dr Csiky János**, Taifer tanár segédorvosa, Fürdőorvos, **Bolleman János dr.** megyei tb. főorvos, **dr. Jakobovits Mór, dr. Lencso János** járárorvos.

Előidény: július 1-ig, utóidény: augusztus 20-tól **50% engedmény.** Képes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál az **az Igazgatóság.**

Magaslati gyógyhely **Hidegvíz gyógyintézet**

PÉNZT tisztviselőknél kezes nélkül is 6 1/2%, 1000 koronától havonta 7 korona 20 fillér fizetendő. — Földbirtokrá 4—4 1/2%-os II. helyre circa 60/0-ra, az érték 75%-áig. — Személyhitelt 500—5000 koronáig 5 évi lefizetésre diskretnen és gyorsan kieszakozól minden előzetes költség nélkül.

— **WINKLER MOR, Beregszász.** —

Uszoda megnyitás!
 A Vérkén levő fürdő- és uszodámat rendbe hoztam, azt e hó 19 ikétől kezdve a régi árak szerint a n. t. fürdőző közönség rendelkezésére bocsátom.

Fürödni lehet
 minden nap reggel 4 órától este 9 óráig férfiak és nőknek egyaránt, mert mindegyik részre külön helyiségek vannak. Mindennemű fürdőruha kapható.
 A n. é. közönség becses pártfogását kéri kiváló tisztelettel

FEKETE IMRE
 fürdőtulajdonos.

! Ajánlom cséplési és gazdasági célokra minden motorokkal szemben a legjobban bevált !

szívógáz-, benzín- és nyersolaj-motoraimat.

Ipari és malomhajtásra a legolcsóbb üzem. — Kedvező fizetési feltételek.

KRAMMER EDE
 Budapest, Szondy-utca 11.
 Árjegyzékkel, valamint költségvetéssel ingyen szolgálok.

Egy házastelek
 Vörösmarty-utca 20. szám alatt eladó. — Értekezhetni lehet ugyanott.

AZONNAL KIADÓ
 egy 3 utcai szobás lakás, konyha, éléskamra, pince és pad Petőfi-utca dr. Szarka-féle házban. — Értekezhetni Engel Jenő könyvkereskedőnél.

Hirdetések
 jutányos árban felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Ujdonság!
 50% jég megtakarítható a szabadalmazott Heimfij jég-szekrényekkel, mely legjutányosabban megrendelhető **Schwarz Leopold** vaskereskedőnél, Beregszász. Ugyanott **sodrony-kerítés** és **ócska vasuti sín** nagy raktár.

ROYAL KÁVÉHÁZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA
 ■ ■ BEREGSZÁSZ ■ ■
 előkelő közönség találkozó helye. — Működési árak.